

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Subwencja ekologiczna.

Związek Gmin Wiejskich RP

Przewodniczący

Mariusz Poznański

Dotyczy ponad 1300 gmin i 32% terytorium Polski.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

www.zgwrp.pl, biuro@zgwrp.org.pl

Powody wprowadzenia subwencji.

- Obszary chronione są ustalane przez administrację rządową na terenach gmin.
- Dla tych obszarów wprowadza się istotne ograniczenia w gospodarowaniu przestrzenią (zakazy lokalizacji dla większości inwestycji rozwojowych) oraz zasobami (przyrodniczymi, surowcowymi, wodami itp.)
- Możliwość korzystania z unikalnych form przyrodniczych otrzymują wszyscy turyści, ale ograniczenia ponoszą społeczności lokalne.
- Za te ograniczenia rekompensata - subwencja ekologiczna.

Inicjatywa

- Zarząd związku zaakceptował propozycję Tomasza Bystrońskiego Wójta Gminy Nowosolna zorganizowania gmin zainteresowanych tematem.
- Przeprowadzono sześć spotkań regionalnych z udziałem zainteresowanych gmin i specjalistów w zakresie ochrony środowiska.
- W projekt bezpośrednio zaangażowało się ponad 100 gmin z całej Polski.
- Efektem tych działań było zlecenie przez ZGWRP opracowania zasad i potrzeb wprowadzenia subwencji ekologicznej.

Opracowanie dr inż. Janusz Stanisławski

SPIS TREŚCI

1. **Wstęp**
  - 1.1. Podstawa formalna i prawna opracowania.
2. **Wprowadzenie.**
3. **Przykładowe rozwiązania w niektórych państwach.**
4. **Propozycja subwencji ekologicznej dla gmin polskich.**
  - 4.1 Czynniki decydujące o wysokości subwencji wraz z zasadami kwotowego naliczania subwencji.
  - 4.2. Wprowadzenie subwencji ekologicznej do polskiego systemu prawa.
5. **Wnioski**

Kompensacje finansowe.

- W Polsce kompensacje finansowe dla obszarów chronionych funkcjonują tylko w formie szczątkowej.
- Istnieje możliwość subwencjonowania gmin z tytułu utraconych dochodów za ustawowe ulgi i zwolnienia w podatku leśnym dla lasów ochronnych.
- Zmniejszenie do 50% należnego podatku jest ulgą dla właścicieli tych lasów a dla gmin stanowi to wyrównanie i tak należnego podatku.

Rozwiązania w innych państwach

- W Niemczech istnieje system dotacji dla gmin na szczeblu federalnym i landowym. Są one ukierunkowane na konkretne wydatki związane z ochroną środowiska, takie jak: ochrona gruntów, rekultywacja zanieczyszczonych obszarów, ochrona wód i zasobów wodnych, zaopatrzenie w wodę do picia, odprowadzanie ścieków, ochrona przyrody i krajobrazu, zakłady utylizacji odpadów, oszczędzanie energii, ochrona terenów dla rekreacji i wypoczynku. W różnych landach wielkość jak i rodzaj dotacji jest zróżnicowana.

Rozwiązania w innych państwach

- W Brazylii wprowadzono subwencje ekologiczne (w stanie Parana już w 1992 r.) wykorzystując pojęcie „jednostki ochrony”(CU) jako wskaźnika ekologicznego używanego we wszystkich stanach i odnoszącego się do różnych kategorii ochrony przyrody. W redystrybucji podatku od wartości dodanej (VAT) do gmin 2,5% tej wielkości jest rozdzielane na podstawie wyznaczonych wartości CU w poszczególnych gminach, a kolejne 2,5% jest rozdzielane proporcjonalnie do obszarów ochrony zasobów wody pitnej.

Rozwiązania w innych państwach

Od 1 stycznia 2007 r. w Portugalii obowiązuje nowe prawo podatkowe, które zawiera subwencje ekologiczną dla gmin. Subwencje dla gmin były rozdzielane przez rządowy Generalny Fundusz Gmin (FGM) wg kryteriów:

- 5% jest dzielone w proporcji do zamieszkałych poniżej 15 roku życia,
- 40% jest dzielone proporcjonalnie do gęstości zaludnienia i średniej liczby gości hotelowych
- 25% jest dzielone proporcjonalnie do wielkości obszaru
- 5% jest dzielone proporcjonalnie do wielkości obszarów zajmowanych przez obszary Natura 2000 i parki narodowe, parki przyrodnicze, rezerваты i pomniki przyrody oraz obszary chronionego krajobrazu.

Prawne formy ochrony przyrody w Polsce.

Forma ochrony	Liczba obiektów	Powierzchnia w ha
Parki narodowe	23	314 474,5
Rezerваты przyrody	1463	164 202,1
Parki krajobrazowe	121	2 529 022
Obszary chronionego krajobrazu	386	6 990 047,7
Razem	1993	9 997 746,3
Stanowiska dokumentacyjne	155	885,2
Użytki ekologiczne	6877	51 029,5
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	318	93 463,6
Pomniki przyrody	36293	
Razem	7350	145 378,3
Ogółem w Polsce	9 343	10 143 125

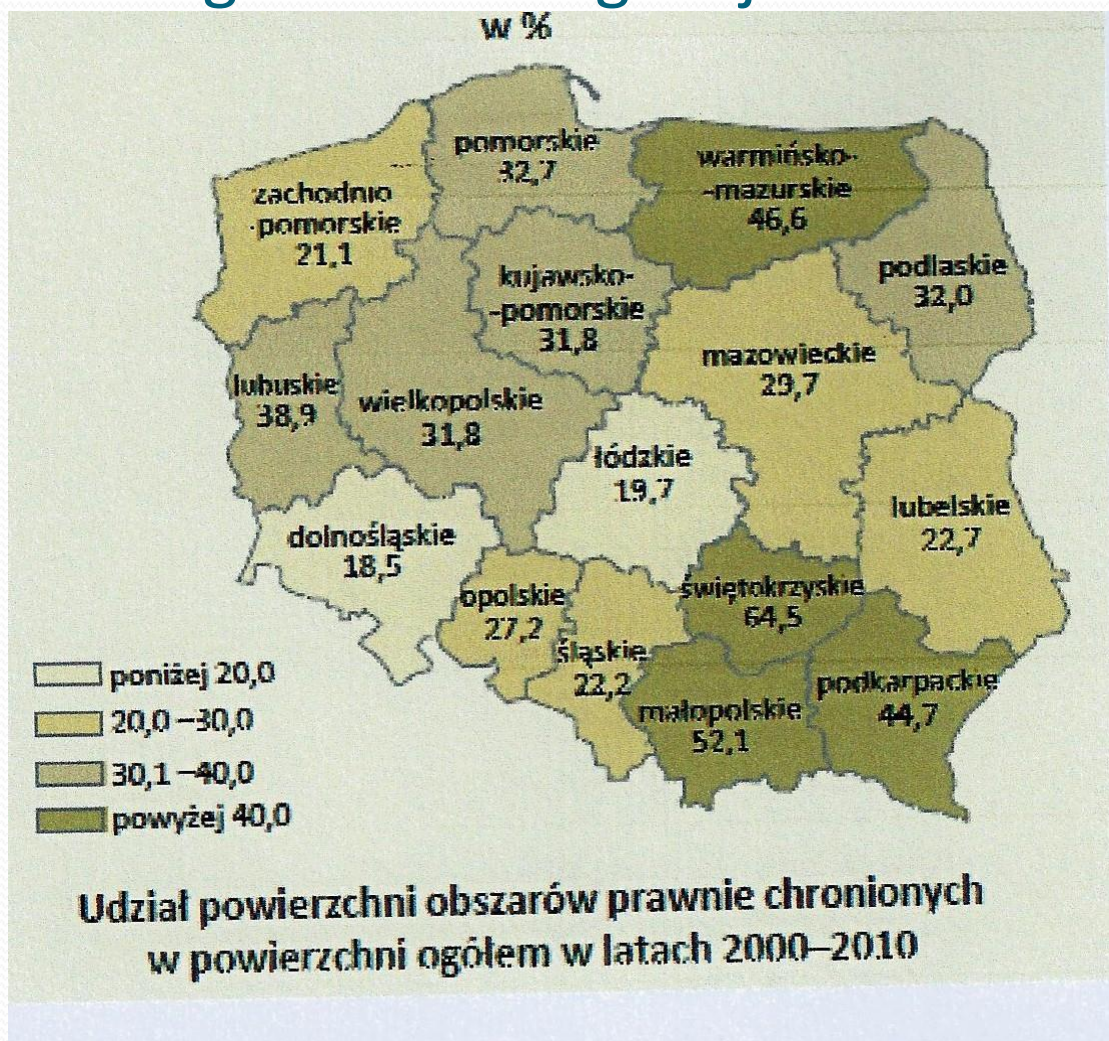

Sieć obszarów Natura 2000

- Spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna tworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej.
- Obszary specjalnej ochrony ptaków – OSO.
- Specjalne obszary ochrony siedlisk – SOO w tym obszary mające znaczenie dla Wspólnoty – OZW.
- Obszary Natura 2000 funkcjonują niezależnie od innych form ochrony, ale często nakładają się na tereny parków, rezerwatów itd.
- OSO obejmuje 4 922 366 ha a SOO(OZW) 3 431 858 ha.

Udział powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem według województw w 2010 roku.

Subwencja ekologiczna dla gmin.

- Ponad 1300 gmin i 32 % terytorium Polski.
- Każda gmina na terenie której znajdują się tereny prawnie chronione otrzyma subwencję ekologiczną proporcjonalnie do wprowadzonych ograniczeń.
- W zależności od występującej formy ochrony i przypisanej jej wagi jednostkowej pomnożonej przez wielkość obszaru i kwotę bazową ok. 200 PLN od hektara gmina otrzyma subwencję ekologiczną.
- Średnio będzie to kwota ok. 600 tys. PLN rocznie.
- Szacowany koszt to ok. 800 mln PLN rocznie.

Projekt obywatelskiej ustawy.

- Przygotowany przez ZGWRP projekt ustawy o subwencji ekologicznej został włączony w projekt zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i przekazany do Sejmu RP w dniu 27 września jako projekt obywatelski z ponad 280 000 podpisów obywateli z całej Polski.
- Hasłowa nazwa to zwrócenie 8 mld utraconych dochodów dla jednostek samorządu terytorialnego.
- Dla gmin typowo rolniczych wprowadzenie subwencji ekologicznej ma pierwszoplanowe znaczenie.

„Art. 28 a.

1. Gmina, na terenie której znajdują się obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, określone w ust. 2, otrzymuje subwencję ekologiczną – jako część ekologiczną subwencji ogólnej.

2. Subwencję ekologiczną dla gminy oblicza się według następującego wzoru:

$$Se = (ks \times u_1 \times P_1) + (ks \times u_2 \times P_2) + (ks \times u_3 \times P_3) + [...] + (ks \times u_6 \times P_6),$$

gdzie:

Se – subwencja ekologiczna dla gminy, na terenie której znajdują się obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione [PLN]

ks – bazowa kwota subwencji, z uwzględnieniem wskaźnika inflacji rok do roku;

u – waga ochrony dla poszczególnych rodzajów obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych:

- u₁** – park narodowy wraz z otuliną: 1,
u₂ – rezerwat przyrody wraz z otuliną, jeżeli nie jest
położony na terenie parku narodowego: 1,
u₃ – park krajobrazowy wraz z otuliną: 0,5,
u₄ – obszar chronionego krajobrazu: 0,3,
u₅ – obszar specjalnej ochrony ptaków – OSO, jeżeli nie jest
położony na terenie innego obiektu lub obszaru: 0,8,
u₆ – specjalny obszar ochrony siedlisk – SOO, jeżeli nie jest
położony na terenie innego obiektu lub obszaru: 0,9;
P_x – powierzchnia obiektu lub obszaru chronionego określonego
rodzaju [ha].

3. Bazowa kwota **subwencji ekologicznej ks wynosi 200 PLN** na hektar obiektu lub obszaru, o którym mowa w ust. 1. Subwencję ekologiczną dla poszczególnych gmin ustala minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska.”

10) W art. 34 ust. 1 po punkcie 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: „1a. część ekologiczną subwencji ogólnej, w dwunastu ratach miesięcznych – w terminie do 15 dnia każdego miesiąca;”

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 roku.

Teraz czas dla Pośłów RP.

Mają szansę udowodnić jak bardzo szanują polską przyrodę i społeczności lokalne.

Źródłem finansowania może być budżet państwa, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a w niedalekiej przyszłości dochód z wydobycia gazu łupkowego w Polsce.

Wspólny sukces, to rozwój tych terenów w przyszłości a nie ich stagnacja.

Dziękuję za uwagę.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
www.zgwrp.pl, biuro@zgwrp.org.pl